

UCHWAŁA NR XXVIII/236/2016
RADY MIEJSKIEJ W ZŁOCIEŃCU
z dnia 27 października 2016 r.

w sprawie uchwalenia Planu działań gminy Złocieniec opartego na endogenicznym potencjale obszaru tworzących produkt turystyczny.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579), Rada Miejska w Złocieniu uchwala, co następuje:

§1. Wprowadza się program gospodarczy gminy Złocieniec pod nazwą „Plan działań gminy Złocieniec oparty na endogenicznym potencjale obszaru tworzących produkt turystyczny” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Miroslaw Kacianowski

Plan działań gminy Złocieniec oparty na endogenicznym potencjale obszaru tworzących produkt turystyczny

Część I

Diagnoza obszaru, zidentyfikowanie potencjałów endogenicznych ze wykazaniem potencjału, który będzie rozwijany poprzez przedsięwzięcia tworzące produkt/produkty turystyczne.

Gmina Złocieniec to kraina lasów i jezior sprawiająca, że teren ten jest niezwykle atrakcyjny pod wieloma względami. Gmina leży w obrębie wielu obszarowych form ochrony przyrody. Urozmaicona rzeźba terenu, wzgórza morenowe, liczne jeziora, doliny rzek Drawy i Wąsawy (Wąsówki), szata roślinna lasów, łąk i bagien stanowią bogactwo gminy i decydują o jej niezwyklej atrakcyjności.

Dzięki swemu położeniu wśród lasów (37% całego obszaru gminy) i jezior (16% całego obszaru gminy) oraz walorom krajobrazowym Gmina Złocieniec jest doskonałym miejscem do wypoczynku i uprawiania turystyki. Nad licznymi jeziorami i rzeką Drawą zlokalizowane są ośrodki wypoczynkowe i pola biwakowe.

Zróznicowany krajobraz gminy zachęca do uprawiania sportów wodnych i wędkowania, turystyki pieszej, rowerowej. Dla zainteresowanych istnieje możliwość wypożyczenia rowerów i sprzętu wodnego, a także skorzystania z przejażdżek konnych. Na turystów czeka wiele miejsc noclegowych w licznych ośrodkach wypoczynkowych, gospodarstwach agroturystycznych, pensjonatach, polach biwakowych, położonych nad jeziorami: Lubie, Siecino, Wąsosze.

Szczególne wartości przyrodnicze i krajoznawcze gminy, dają doskonałe warunki do uprawiania turystyki kwalifikowanej. Wielkość, lokalizacja, sezonowość, struktura i motywacje do uczestnictwa w ruchu turystycznym są wypadkową składników tworzących atrakcyjność turystyczną obszaru. Z obserwacji i prowadzonych badań wynika, że głównym walorem turystycznym są tutaj elementy środowiska przyrodniczego: wody powierzchniowe, szata leśna i ukształtowanie powierzchni.

Szczególne rolę odgrywają **jeziora i rzeki**. To właśnie one wraz z ich najbliższym otoczeniem stanowią podstawę rozwoju różnych form turystyki na badanym terenie. Wody powierzchniowe zajmują w gminie Złocieniec ok. 31,81 km², co stanowi 16,4% powierzchni

całego obszaru. Wśród wód dominują jeziora, których jest na terenie gminy 21, w tym pięć dużych: Lubie, Siecino, Wilczkowo, Wąsosze i Krosino, o powierzchni przekraczającej 100 ha każde. Z rzek gminy najważniejsza jest Drawa i jej dopływ Kokna, będące naturalnymi szlakami kajakowymi.

Walory turystyczne i rekreacyjne Gminy Złocieniec

Charakterystykę Gminy Złocieniec należy odnieść do swoistych cech Pojezierza Drawskiego, jako regionu turystycznego. W ramach całej jednostki przyrodniczo-geograficznej wyróżniono **Pojezierze Drawskie Południowe**, w której to części położona jest Gmina Złocieniec. Pojezierze Drawskie Południowe jest obszarem o bardzo dużym potencjale walorów wypoczynkowych i równoczesnym słabym zagospodarowaniu turystycznym, które ma tu duże możliwości rozwoju dzięki występowaniu licznych jezior (nie zawsze jednak czystych) i zasobom substancji budowlanej, m.in. po byłych obiektach wojskowych i licznych państwowych gospodarstwach rolnych, a także po opuszczonych gospodarstwach indywidualnych. Słabe dotychczas zagospodarowanie turystyczne daje możliwości ukierunkowania jego rozwoju dla obsługi aktywnych form turystyki (wodnej, pieszej, kolarskiej, konnej).

W wyniku przeliczeń określających potencjał walorów wypoczynkowych ostatecznie zaliczono Gminę Złocieniec do **I kategorii gmin turystycznych** (gminy o dużym potencjale powyżej 50 pkt.). Charakteryzuje on Gminę jako obszar o dużym lub średnim potencjale walorów wypoczynkowych i dużym zagospodarowaniu turystycznym, niezależnie od stopnia przekształceń antropogenicznych. Wskazana jest adaptacja istniejącego zagospodarowania turystycznego, zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju, oraz kształtowanie i renaturalizacja środowiska przyrodniczego na terenach nadmiernie przekształconych (głównie obszar miasta).

Spośród form turystyki aktywnej (kwalifikowanej) największym zainteresowaniem na obszarze Gminy Złocieniec cieszy się **turystyka wodna**, w tym szczególnie kajakowa i żeglarska. Dalszy jej rozwój wymaga odpowiedniego zagospodarowania i wyposażenia, umożliwiającego organizowanie, gdy istnieją nadające się do tego celu szlaki wodne, wielodniowych wędrówek lub spływów oraz korzystania ze sprzętu wodnego na akwenach położonych w sąsiedztwie miejsc urlopowego pobytu. Spływy kajakowe na niektórych rzekach mają bogate tradycje i renomę międzynarodową. **Turystyka piesza**, pomimo istnienia dość gęstej sieci wyznaczonych szlaków jest na obszarze Gminy Złocieniec jest mało popularna. Spowodowane jest to m.in. brakiem odpowiedniego zagospodarowania. Inną formą turystyki aktywnej, korzystającą niekiedy również ze szlaków pieszych, jest **turystyka rowerowa**. Na obszarach wiejskich coraz większym zainteresowaniem cieszy się uprawianie jazdy konnej, z wykorzystaniem coraz liczniejszych, najczęściej niewielkich, stadnin koni. Udostępnienie wierzchowców jest często połączone z nauką jazdy. W oparciu o te stadniny rozwija się tu **turystyka konna**, polegająca na przemierzaniu większych odległości i wymagająca korzystania z noclegów oraz obsługi koni.

Na obszarach wiejskich występują przede wszystkim tereny i obiekty krajoznawcze związane ze środowiskiem przyrodniczym i walorami krajobrazowymi oraz pojedyncze obiekty zabytkowe zjawiska związane z folklorem. **Turystyka krajoznawcza**, która do tej pory uprawiana i była głównie grupowo, coraz częściej ma charakter wędrówek indywidualnych, co pozwala na uprawianie w czasie urlopu również innych form turystyki.

Zasoby kulturowe nie mają tak wysokiej rangi jak walory przyrodnicze, niemniej jednak ich znaczenie w ruchu turystycznym jest istotne. Na szczególną uwagę zasługują zabytkowe pałace w Darskowie, Cieszynie i Bobrowie, parki z drzewostanem pomnikowym, kościoły

barokowe w Darskowie i Lubieszewie, kościoły ryglowe w Cieszynie i Starym Worowie oraz cmentarze ewangelickie. Interesujące są również całe układy przestrzenne wsi, układ miasta Złocienca (rysunek ulic w centrum miasta przetrwał w niezmiennym stanie od czasów średniowiecza) i ich zabudowa. Jest to tym bardziej interesujące, że walory antropogeniczne badanego regionu są pozostałością architektury niemieckiej. W swojej formie i stylu są odmienne od tego, co można zaobserwować w innych regionach Polski.

Każde miasto chcące przyciągnąć większą liczbę turystów **musi posiadać wyraźnie identyfikowalne produkty turystyczne**. Mogą one stać się elementami rozpoznawalnymi w kraju, regionie, czy też na świecie i być wizytówką danego miasta. Wykształcone produkty, atrakcje turystyczne, stają się przedmiotami szerokiej promocji i korzystają z możliwości zdynamizowania ruchu turystycznego.

W gminie działa jeden punkt informacji turystycznej, a gmina aktywnie działa i wspiera rozwój usług turystycznych oraz infrastruktury rekreacyjnej na swoim terenie w szczególności opierając się na takich zasobach endogenicznych jak rzeka Drawa, jezioro Siecino czy jezioro Lubie.

Dane dotyczące bazy turystycznej, atrakcji oraz podmiotów świadczących usługi turystyczne na terenie gminy funkcjonują na stronach internetowych www.zlocieniec.pl.

Na terenie gminy jest wiele różnorodnych szlaki turystycznych.

Gmina Złocieniec przez wiele lat posiadała miano gminy turystycznej. Sama w sobie była atrakcją turystyczną, lecz nie zapewniał odpowiedniej ilości rozrywek osobom odwiedzających gminę.

Wraz ze zmianą świadomego postrzegania turystyki, jako sektora rozwojowego, nie podążały w wystarczającym stopniu działania organizacyjne i inwestycyjne. Wobec tego gmina posiada szereg atrakcji turystycznych wynikających z jego cech immanentnie związanych z historią i położeniem (w tym przyrodą) oraz niewiele wytworzonych w toku celowych działań.

Analizując zasoby endogeniczne w postaci wód (jezior, rzeki), zróżnicowania krajobrazowego, potencjału kulturowego (obiekty zabytkowe czy lokalne wydarzenia kulturowo - historyczne) łatwo zauważyć, że posiada ona duży potencjał, który nie był dotychczasowo wystarczająco wykorzystany.

Sukces w zakresie budowy silnego wizerunkowo i rozpoznawalnego produktu turystycznego musi opierać się na połączeniu wszystkich zasobów celem zapewnienia turystom wielopłaszczyznowych atrakcji. Połączenie turystyki rowerowej, kajakowej z możliwością zwiedzania zabytków i wprowadzaniem nowych technologii to działania planowane celem uatrakcyjnienia oferty turystycznej.

Część II

Spójność Planu z dokumentami nadrzędnymi

Niniejszy dokument (oraz wszelkie planowane działania) jest zgodny z dokumentem „Polityka Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki” oraz ze wszystkimi lokalnymi planami i dokumentami dotyczącymi rozwoju Gminy Złocieniec.

Założenia wielopłaszczyznowego rozwoju turystyki w gminie Złocieniec wpisują się w strategię samej gminy jak i Polityki Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki.

Celem strategicznym gminy Złocieniec jest wykreowanie lokalnych produktów w oparciu o zasoby gminy. Do zasobów (produktów) tych należą:

- 1) szlaki żeglarskie, kajakowe,
- 2) szlaki, ścieżki rowerowe,
- 3) rozwój turystyki poznawczej i kulturowej w szczególności produktu kulturowego opartego o historyczną rekonstrukcję miejsca i czasu.

W działaniach planowanych przez gminę Złocieniec wybijają się dwa główne cele: poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz rozwój infrastruktury turystycznej wykwalifikowanej w oparciu o lokalne zasoby endogeniczne oraz będące kompatybilne z działaniami innych podmiotów w tym zakresie. Planowane wykorzystanie potencjału turystycznego Gminy, a co za tym idzie aktywizacja miejscowej ludności i spadek bezrobocia jest odzwierciedleniem celów i ogólnej polityki Województwa Zachodniopomorskiego. Turystyka to ważne zagadnienie dla Województwa i dział ten powinien być traktowany w sposób szczególny. W dokumencie „Polityka Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki” wskazana została m.in. turystyka aktywna i specjalistyczna - w tym wodna i ekoturystyka.

Założeniem realizacji przedsięwzięć ukierunkowana jest na zrównoważony rozwój gospodarki turystycznej generujący miejsca pracy. Obecnie turystyka kajakowa i rowerowa czy piesza staje się silnie rozwijającą gałęzią turystyki. Wskazane jest inwestowanie w zaplecze infrastrukturalne dla ich rozwoju. Zasadnym jest inwestowanie w miejsca do wodowania kajaków, wiaty, oznakowanie szlaków kajakowych i rowerowych. Obecnie infrastruktura ściśle związana z daną gałęzią turystyki jest niewystarczająca. Koniecznym jest więc realizacja przedsięwzięć wykorzystujących inne zasoby endogeniczne obszaru, tak aby uatrakcyjnić pobyt i zaspokoić gusta turystów w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach i znaleźć powiązań między poszczególnymi zasobami gminy. Nie bez znaczenia dla rozwoju turystyki jest wykorzystanie zasobów kulturowych i historycznych oraz nowoczesnych technologii w przyjaznej dla każdego wersji.

Plan działań pozostaje w pełnej zgodzie z celami głównymi „Strategii rozwoju” i niemal wszystkie działania ujęte w kolejnej części dokumentu wywodzą się bezpośrednio ze strategii. Warto zaznaczyć, że wypełnianie wszystkich wnioskowanych celów powinno skutkować spadkiem bezrobocia w Gminie oraz ogólną poprawą warunków życia miejscowej ludności. Skutki w dłuższej (kilkunastoletniej) perspektywie będą trwałe i pobudzą gospodarczo całą Gminę.

Część III

Lista działań zaplanowanych do realizacji w Gminie Złocieniec:

W zakresie inwestycji w szlaki kajakowe planuje się:

- 1) wykonanie oznakowania szlaków,
- 2) ustawienie tablic informacyjnych,
- 3) zagospodarowanie miejsc służących do wodowania kajaków
- 4) budowę miejsc rekreacji i odpoczynku dla kajakarzy.

W zakresie inwestycji w szlaki, ścieżki rowerowe:

- 1) wykonanie oznakowania nowych szlaków,
- 2) budowę nowych, odrębnych ścieżek rowerowych wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu samochodowego,

W zakresie inwestycji w turystykę poznawczą i kulturową:

- 1) inwestycje w obiekty zabytkowe w szczególności ich renowację i odpowiednią ekspozycję,
- 2) w oparciu o lokalne dobra kulturowe stworzenie nowoczesnego produktu turystycznego o znaczącym potencjale promocyjnym i gospodarczym.

Do zadań łączących wszystkie zasoby należą:

- 1) wydawanie folderów, map i publikacji,
- 2) promocja produktów turystycznych na targach i w internecie,
- 3) budowa infrastruktury kajakowej wzdłuż rzeki Drawy wraz z oznakowaniem szlaku,
- 4) renowacja i wyeksponowanie wzgórza zamkowego nad rzeką Drawą wraz opracowaniem i udostępnieniem gry terenowej na urządzenia mobilne.

Zróżnicowanie krajobrazowe Pojezierza Drawskiego, możliwość uprawiania turystyki aktywnej min. turystyki rowerowej, pieszej czy kajakowej. Potencjał wynikający ze środowiska naturalnego w połączeniu z potencjałem kulturowym są unikatowymi walorami antropogenicznymi. Na walory antropogeniczne kulturowe składają się wszelkiego rodzaju miejsca i obiekty zabytkowe, muzea dysponujące zbiorami o szczególnym znaczeniu lub świadczącymi o unikatowej historii i cechach kultury regionu, wydarzenia i imprezy kulturalne, a także tradycje, obyczajowość i folklor świadczące o żywych korzeniach kultury lokalnej.

Połączenie wykorzystania zasobów endogenicznych w grupy projektów i wzbogacenie ich o wykorzystanie nowych technologii przyniesie najlepsze efekty dla gminy Złocieniec i jej partnerów.

Realizacja projektów (przedsięwzięć), które łączą wykorzystanie zasobów kulturowych – historycznych oraz nowoczesne technologie jest innowacyjnym podejściem do turysty. Ma to na celu zapewnienie atrakcji osobom w każdym wieku i o różnych zainteresowaniach. Daje także możliwość aktywnego spędzania czasu niezależnie od warunków pogodowych, a co za tym idzie możliwość wydłużenia sezonu turystycznego oraz realizację usług na najwyższym poziomie. Ponadto umożliwia w sposób kreatywny wykorzystanie innych potencjałów endogenicznych oraz lokalnych atrakcji czy też produktów regionalnych.

Pełne wykorzystanie lokalnych zasobów endogenicznych obszaru pozwala także na lepsze promowanie usług wśród turystów.

Plan działań kompleksowo odnosi się do zadań realizowanych na obszarze Gminy Złocieniec. Większość działań wynika bezpośrednio z celów przyjętych w dokumencie strategicznym: „Strategia rozwoju gminy Złocieniec na lata 2015-2025”. Wśród nich są działania bardzo istotne z punktu widzenia samych mieszkańców Gminy, na przykład przebudowa zejść na plaże, rewitalizacja parków i terenów zielonych czy rozbudowa ścieżek i szlaków turystycznych wraz z towarzyszącą infrastrukturą i oznakowaniem.

Wszystkie wymienione działania zwiększają potencjał turystyczny gminy – wykorzystując jej naturalne walory i poprawiając infrastrukturę turystyczną. Podejmowane działania mają poprawiać możliwości uprawiania różnych aktywności (żeglarstwo, pływanie, turystyka piesza i rowerowa itd.) i tym samym jeszcze bardziej uatrakcyjnić Gminę w oczach turystów.